

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» «Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих» / «Work Psychology and psychological support adult education»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни: «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів»

Викладач Кучерявий Олександр Георгійович – доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу теорії і практики педагогічної освіти

Профіль викладача <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Kucheriavyi.pdf>

Контактний телефон +380962954639

E-mail: oleksandr.kuch@ukr.net

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-053/>

Консультації очні понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380962954639) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Реалізація сучасної стратегії розвитку освіти є похідною від ступеня готовності науковців і молодих дослідників, зокрема, до виконання пошуково-дослідної функції. Якісна повнота досліджень освітніх явищ пов'язана з чітким окресленням і визначенням поняттєво-категоріальної основи конкретного наукового пошуку. Вона, повнота, досягається шляхом забезпечення адекватності між розглядом предмета дослідження на методологічному, теоретичному і процесуальному рівнях нормативного аналізу. В його методологічному вимірі, який здійснюється на філософському, загальнонауковому і конкретно-науковому рівнях, вирішуються завдання обґрунтування ідеальних об'єктів (моделей), концепцій і програм оновлення освітнього середовища, висунутих у ролі інноваційних певних теоретичних положень, принципів і способів трансформації освітніх процесів у особистісно-розвивальні, ринково зорієнтовані й етнокультурні.

Ядро методологічної культури дослідника – оволодіння ним на самостійному рівні сучасними методологічними принципами наукового пошуку (об'єктивності, єдності логічного й історичного, концептуальної єдності, сутнісного аналізу, генетичного принципу та ін.) та способами і методиками його здійснення. Здобувач ступеня доктора філософії має володіти методологією наукової творчості, уміннями здобувати, аналізувати і систематизувати наукові факти.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів»: формування у слухачів методологічної культури наукового пошуку.

Основними завданнями системного плану викладання дисципліни «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів» є формування таких компетентностей:

Загальні:

ЗК-1. Здатність до пошуку, відбору, аналізу і узагальнення наукової інформації та формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок.

ЗК-2. Здатність до класифікації і систематизації отриманих нових знань, їх застосування для розробки та здійснення самостійного наукового дослідження.

ЗК-10. Здатність до рефлексії власних потреб особистісного та професійного розвитку для свідомого планування фахової діяльності, саморозвитку та самоосвіти.

Фахові:

ФК-1. Здатність до **наукового аналізу та наукової рефлексії** методологічних основ, теорій, концепцій з філософії, психології, педагогіки дотичних до проблеми освіти дорослих та психології праці.

ФК-4. Здатність до побудови та здійснення **наукового експериментального дослідження** з урахуванням сучасних вимог до його рівня і якості.

ФК-7. Здатність створювати **дослідницькі та освітні проекти** у сфері освіти дорослих та її психологічного супроводу.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів» можна вважати успішними за умови досягнення **програмних результатів:**

ПРН 1. Здатність орієнтуватись в теоретико-методологічних засадах досліджень у галузі філософії, психології та педагогіки освіти у глобальному та регіональному контекстах, розуміння чинників розвитку освітніх та наукових процесів з урахуванням полікультурності освітнього середовища.

ПРН 2. Здатність аналізувати та продукувати нові наукові ідеї, визначати актуальну дослідницьку проблему, обґрунтовувати методологічну базу наукового психологічного дослідження, визначати його мету, новизну та практичне значення для розвитку напрямку психології праці, освіти дорослих.

Форми і методи діагностики успішності навчання: виконання індивідуального завдання (підготовка усного виступу і презентації у рамках написання наукової статті, підготовки наукової доповіді); мовностилістичний аналіз тексту, дискусії, написання текстів різних наукових жанрів.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 30

Кількість годин: лекції – 8, практичні – 6, самостійні – 16

Вид заняття	Кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	16

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Обов'язкова / вибіркова
1	1	1	053 Психологія	1 / 30	2	Залік	Обов'язкова

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів» значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у формуванні власних мовнокомунікативних якостей, компетентностей наукового і літературного редагування текстів, має навички самостійної роботи щодо опрацювання наукових джерел, оформлення цитат і покликань, має досвід написання наукових текстів різних жанрів, опанував на рівні бакалаврату і магістратури дисципліну «Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів», інші дисципліни мовного спрямування залежно від фаху, здобутого у закладі вищої освіти.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період використовуємо комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

При організації освітнього процесу в ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України майбутні доктори філософії, викладачі, адміністрація діють відповідно до: Положення про систему забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук; Положення про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії; Положення про політику академічної доброчесності; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантами.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тижень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом	Змістовий модуль I. Вступ	Лекція 2 год. <i>Face to face</i>	Презентація, роздатковий матеріал	1; 2; 3; 4; 5.	Питання для обговорення. 1. Методологія як наука. 2. Загальна характеристика досліджень. 3. Сучасні методологічні принципи наукового пошуку, його поняттєво-категоріальний каркас; особливості вибору області й об'єкта дослідження. 4. Специфіка та методологічні вимоги до формулювання предмета, мети, гіпотези й завдань дослідження, забезпечення адекватності сукупності дослідницьких методів специфіці обраної проблеми; відбиття логічної структури наукового пошуку у змісті дисертації; критерії успішності дослідження науковця.	1 б.	жовтень
Згідно з розкладом	Змістовий модуль I. Тема 1.1. Сучасні вимоги до оформлення наукового тексту.	Лекція 2 год. <i>Face to face</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4; 5.	Питання для обговорення: 1. Діалектика і тріалектика як методологічний фундамент досліджень освітніх явищ і процесів та специфіка опертя на них молодого науковця. 2. Особливості принципу розгляду обраної проблеми з гносеологічних, онтологічних	1 б.	жовтень

					та логічних позицій. 3. Філософський регулятив підпорядкування мети і завдань конкретного наукового пошуку стратегії оновлення сучасної освіти, віддзеркаленим у ній соціально-особистісним цілям: аспекти національного культуротворення та особистісного розвитку.		
Згідно з розкладом	Тема 1.1. Сучасні вимоги до оформлення наукового тексту. Науковий пошук у освітній галузі на філософському рівні методології	Самостійна робота 2 год. <i>Face to face</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4; 5.	Завдання до самостійної роботи Завдання 1. Довести актуальність обраної власної теми дослідження відповідності його мети і завдань філософії оновлення сучасної освіти, його стратегії і тактики. Завдання 2. Законспектувати дві праці: 1. Статтю В.Г.Кременя «Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін (Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти.) Матеріали методологічного семінару АПН України. 15 листопада 2006р., Київ. – К.: СПД Богданова А.М., 2007. – С. 7-16. 2. Працю І.А. Зязюна «Філософія освіти: парадигми і технології» (Педагогічні новації столичної освіти: теорія і практика; Науково-методичний щорічник. – К.,	3 б.	жовтень

					2001. – С. 7-20.) Завдання 3. Знайти загальне і специфічне в функціях національної освіти, які розкривають такі науковці, як В.Андрущенко, В. Кремень і І. Зязюн.		
Згідно з розкладом	Тема 1.2. Освітні явища і процеси крізь призму методології загальнонаукового рівня	Лекція 2 год. <i>Face to face</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 2; 3; 4.	Питання для обговорення: 1. Системний підхід як принцип відбиття світоглядного рівня дослідження, універсальний метод наукового пізнання, провідний регулятив його технології. 2. Синергетична парадигма освітнього процесу як нелінійного, нестійкого й відкритого та її використання і цілях конкретного дослідження. 3. Предмет і розвиток акмеології як науки в історичній ретроспективі. Акмеологічні регулятиви професійного становлення особистості в системі освіти та їх врахування дослідником певних її явищ і процесів.	2 б.	жовтень
Згідно з розкладом	Тема 1.2. Освітні явища і процеси крізь призму методології загальнонаукового рівня	Самостійна робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4; 5.	Завдання до самостійної роботи Завдання 1. Визначити сутнісні характеристики антропологічного підходу до предмета дослідження та з'ясувати причини розмаїття антропологічної термінології, та складники антропологічного виміру	3 б.	жовтень

					<p>гуманізації освіти.</p> <p>Завдання 2. Довести наявність розвивальних номіналів у міждисциплінарному підході до розгляду освітніх явищ і процесів.</p> <p>Завдання 3. З'ясувати особливості компаративістського підходу до аналізу освітньої діяльності; складіть коротку характеристику тенденцій розвитку багатомовної освіти школярів у країнах західної Європи (друга половина ХХ – початок ХІХ ст.).</p>		
Згідно з розкладом	Змістовий модуль II. Тема 2.1. Нова – особистісно орієнтована – освітня філософія як провідний методологічний регулятив наукового пошуку.	Лекція 2 год. <i>Face to face</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4.	<p>Питання для обговорення</p> <p>1. Особливості врахування психологічного механізму освітнього процесу при розв'язанні завдань дослідження в його особистісно-пізнавальній парадигмі.</p> <p>2. Потреби особистості учня, вчителя, студента і викладача ВНЗ у розвитку у фокусі цільових орієнтирів дослідника.</p> <p>3. Оновлення змісту всіх складників неперервної освіти під кутом регулятивів особистісно орієнтованого підходу.</p> <p>4. Специфіка проектування наукових особистісно-розвивальних технологій і методик у цілях</p>	1 б.	жовтень

					реформування освітнього процесу на особистісній основі.		
Згідно з розкладом	Тема 2.1. Нова – особистісно орієнтована – освітня філософія як провідний методологічний регулятив наукового пошуку.	Семинар 2 год. <i>Face to face</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 2; 3.	Питання для обговорення 1. Особистісно-розвивальні потенціали фундаментальної праці І.Д. Беха «Виховання особистості». 2. Особистісно орієнтована філософія освіти І.А. Зязюна. 3. Особистісно зорієнтований підхід у працях В.В. Рибалки; О.М. Пехоти. 4. Структура професійної свідомості і самосвідомості дослідника в особистісно-орієнтованій освітній філософії. 5. Умови повороту свідомості суб'єкта наукового пошуку на самосвідомість, тобто на своє «Я». 6. Психологічний механізм наукового пошуку та потреба дослідника в оперті на нього. 7. Складники законопростору освітнього процесу в його особистісно орієнтованій парадигмі (закони і принципи особистісно орієнтованої освіти за І.Д. Бехом). 8. Особливості проектування завдань-самозобов'язань і програми їх реалізації у сфері здійснення наукового пошуку по особистісно зорієнтованій траєкторії.	2 б.	жовтень

Згідно з розкладом	Тема 2.1. Нова – особистісно орієнтована – освітня філософія як провідний методологічний регулятив наукового пошуку.	Практичне заняття 2 год. <i>Face to face</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4; 5.	<p>Завдання 1. Встановивши систему характеристик технологічного підходу до аналізу освітніх явищ і процесів, накреслити провідні складники особистісно-орієнтованої технології розв'язання завдань власного дослідження. При цьому зробити акцент на особливостях її концептуального блоку, засобах і методах організації наукового пошуку.</p> <p>Завдання 2. Обґрунтувати, яка з форм подання методологічного знання про особистісно-орієнтований підхід до розгляду освітніх явищ і процесів – описова чи нормативна – є більш оптимальною для пошукача наукового ступеня доктор філософії.</p> <p>Завдання 3. З'ясувати критерії оптимальності способів ефективної взаємодії теорії особистісно-орієнтованого навчання і виховання, з одного боку, та педагогічної практики – з іншого.</p>	2 б.	Жовтень
Згідно з розкладом	Тема 2.2. Теорія і технологія здійснення наукового пошуку на основі культурологічного підходу до розгляду освітніх явищ і процесів.	Практична робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1;3; 4.	<p>Завдання 1. Окреслити поняттєво-термінологічне поле культурологічного підходу до аналізу педагогічної дійсності: при цьому письмово визначити поняття: «педагогічна культурологія», «культурологічна підготовка вчителя», «культурологічний</p>	3 б.	жовтень

					розвиток особистості», «педагогічна культура особистості», «діалог культур у системі освіти». Завдання 2. На основі аналізу змісту авторефератів дисертацій визначити 3-4 з них, які відповідають вимогам демонстрації культури і наукового пошуку. Свої висновки обґрунтувати письмово. Завдання 3. Спрогнозуйте можливі варіанти ефективного використання культурологічного підходу в цілях власного дослідження (зафіксуйте їх на папері).		
Згідно з розкладом	Тема 2.2. Теорія і технологія здійснення наукового пошуку на основі культурологічного підходу до розгляду освітніх явищ і процесів.	Самостійна робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4.	Завдання до самостійної роботи: 1. З'ясуйте цілісну сукупність тих провідних цінностей національної культури, носієм яких зобов'язаний бути сучасний педагог в контексті реалізації концепції «Нова українська школа». 2. З'ясуйте за результатами аналізу монографії Гриньової В.М. «Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичні аспекти)» на які структурні компоненти цього процесу робить акцент авторка. 3.	2 б.	жовтень
Згідно з розкладом	Тема 2.3. Логіка сенс і особливості	Практична робота	Роздатковий матеріал,	1;3; 4.	Практичні завдання: 1. Обґрунтуйте систему	3 б.	жовтень

	використання компетентнісного підходу в цілях дослідження.	2 год. <i>Online</i>	методичні рекомендації		професійних компетентностей вчителя нової генерації в аспекті реалізації державної концепції «Нова українська школа». 2. Обґрунтуйте загальне і специфічне у двох поняттях: педагогічна компетентність і педагогічна майстерність.		
Згідно з розкладом	Тема 2.3. Логіка сенс і особливості використання компетентнісного підходу в цілях дослідження.	Самостійна робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1;3; 4.	Завдання до самостійної роботи Завдання 1. Спираючись на точки зору різних науковців, «розведіть» два поняття «компетенція» і «компетентність». Яке з цих понять є семантично первинною категорією, а яке пов'язане з додатковими передумовами розвитку фахівця (творчим потенціалом, мотивуємо, вольовими й іншими особливостями)? Завдання 2. Проаналізувавши різні типології компетентностей і компетенцій (І.О. Зимньої, В. Хутмахера, В. Шершньової, Д. Равена., А. Хуторського та ін.), дайте відповідь, чому питання типологізації компетентностей і компетенцій залишається в науці дискусійним? Завдання 3. Уважно переглянувши предмет, мету і завдання власного дослідження, враховуючи специфіку компетентнісного підходу до аналізу освітніх	2 б.	жовтень

					явищ і процесів, з'ясуйте, чи є сенс його застосовувати в цілях Вашого наукового пошуку.		
Згідно з розкладом	Тема 2.4. Оволодіння дослідником цілісним підходом до аналізу предмета наукового пошуку як умова ефективності цього процесу.	Самостійна робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1;3; 4.	<p>Завдання до самостійної роботи</p> <p>Завдання 1. Спираючись на цілісний підхід до розгляду освітніх явищ і процесів, накресліть схему сукупності специфічних методів методологічного аналізу будь-якого предмета дослідження. Визначте, які з цих методів є адекватними специфіці обраної вами проблеми.</p> <p>Завдання 2. Побудуйте алгоритм врахування у власному дослідженні специфіки співвідношення соціальних і суто педагогічних і психологічних чинників, що певним чином впливають на досягнення позитивного результату у навчально-виховному процесі. Базою для визначення таких факторів вважайте цілісний підхід до передбачення усіх відповідних впливів.</p> <p>Завдання 3. Керуючись цілісним підходом як методологічним принципом, з'ясуйте, яким чином і за рахунок чого буде досягнута якісна повнота Вашого наукового пошуку і його результатів.</p> <p>Завдання 4. Спроектуйте</p>	5 б.	жовтень

					можливі шляхи, способи і критерії інтеграції та диференціації того нового знання, яке передбачає отримати за результатами наукового пошуку.		
Згідно з розкладом	Тема 2.5. Організація різних видів діяльності в суб'єкт-суб'єктній парадигмі наукового пошуку як стрижнева вимога діяльнісного підходу до нього.	Самостійна робота 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1;3; 4.	<p>Завдання до самостійної роботи</p> <p>Завдання 1. Законспектувати третій розділ «Суб'єкт психологічної активності: природа, функції, розвиток» монографії Татенка В. О. «Психологія в суб'єктному вимірі». Форма конспекту – тези.</p> <p>Завдання 2. Спираючись на введені у науковий обіг Н. В. Кузьміною поняття «професіоналізм педагогічної діяльності» та «професіоналізм особистості педагога», Н. В. Гузій у монографії «Педагогічний професіоналізм: історико-методологічний та теоретичний аспекти» на с. 222 дає власне тлумачення цим феноменам. При цьому у змістово-ставленнєвому компоненті психологічної структури педагогічної діяльності вона веде мову про культуру не суб'єкт-суб'єктної, суб'єкт-об'єктної педагогічної взаємодії. Необхідно дослідити, чому?</p> <p>Завдання 3. Ознайомившись зі змістом монографії Т. Федірчик «Розвиток</p>	10 б.	жовтень

					<p>педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи», особливо з розділом 3, в якому йдеться про науково-методичну систему його розвитку, уважно прослідкуйте функціонально-діяльнісні складники відповідної системи. По-перше, доведіть, що в системі є компоненти, сформульовані на основі суб'єкт-суб'єктної парадигми розвитку педагогічного професіоналізму. По-друге, письмово дайте відповідь на питання: «У чому, на Ваш погляд, полягає суб'єкт-суб'єктна взаємодія наукового керівника і аспіранта?», «Чи потрібна система розвитку наукового професіоналізму?». Якщо так, то які гіпотетично вона повинна мати діяльнісні складники (розробіть проект).</p>		
	Індивідуальне дослідницьке завдання	Самостійна робота			розробка програми науково-дослідної роботи в освітній галузі (згідно з темою дослідження аспіранта).	20 б.	жовтень

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: творчо-пошукові завдання, усні, письмові завдання, індивідуальні завдання, завдання для самостійної роботи.

Форма контролю: залік

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«2» - «незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий навчальний матеріал. Аспірант не орієнтується у термінології, не здатний здійснювати аналіз методологічних джерел. Потребує значного втручання викладача у підтримці виконання завдань.

«3» - «задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті, може оформлювати й оприлюднювати результати аудиторної і самостійної навчальної діяльності, але переважно з підтримкою викладача.

«4» - «добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал, здатний аналізувати наукові джерела, використовує практичні уміння у написанні власних наукових текстів. Має незначні труднощі у створенні власних наукових текстів, презентації дослідницьких результатів.

«5» - «відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише базовий навчальний матеріал; залучає для аналізу зарубіжні джерела, користується додатковими ресурсами компетентності. Написані ним завдання характеризуються високим рівнем науковості, обґрунтованістю, доказовістю положень, ідей.

Згідно з Законом України «Про освіту» та «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (Розділ 3.12), контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня засвоєння програмних компетентностей. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни – усне опитування, виконання творчо-пошукових, практичних завдань, завдань для самостійної роботи, презентація виконання індивідуального завдання та ін.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає залік відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Залікова робота	Сума	
Розділ 1		Розділ 2				Індивідуальне завдання			
T1	T2	T3	T4	T5	T6		T7		
5	5	5	5	5	5	10	20	40	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гончаренко С.У. Педагогічні закони, закономірності, принципи: сучасне тлумачення. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 192 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям Київ-Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. – 278 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. – РІВНЕ: Волинські обереги, 2011. – 552 с.
4. Балл Г.А. Психология в радиогуманистической перспективе: избр. работы / Г.А. Балл. – К.: Изд-во «Основа», 2006. – 408 с.
5. Енциклопедія освіти / гол. ред.. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Кучерявий О.Г. Кар'єрне зростання: особистісний вимір: монографія. – К. – Видавничий Дім «Слово», 2015. – 224с.
7. Кучерявий О.Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі: аспекти проектування: монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2006. – 304 с.
8. Кучерявий О.Г. Професійне самовиховання майбутніх педагогів у процесі їх цілісної підготовки: монографія. – К.: Вища школа, 1999. – 224 с.
9. Кучерявий О.Г. Якість педагогічної освіти України: тенденції і перспективи / О.Г. Кучерявий. – Київ: Талком, 2019. – 152 с.
10. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
11. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Кондор, 2003. – 192 с.
12. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посіб. К.: Либідь, 2002. – 560 с. // Режим доступу: <http://pedagogy.webukr.net/>
13. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. — 440 с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1377917/>

Додаткова

1. Афанасьев В.Г. Системность и общество / В.Г. Афанасьев. – М. : Политиздат, 1980. – 368 с.
2. Баловсяк Н. Ключові компетенції у структурі моделі спеціаліста / Н. Баловсяк // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. – Чернівці, 2004. – Вип. 210 – Педагогіка і психологія. – С. 5–11.
3. Беспалько В.П. Основы теории педагогических систем / В.П. Беспалько. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1977. – 304 с.
4. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
5. Бех І.Д. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
6. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2008. – 848 с.
7. Библер В.С. Культура. Диалог культур. Опыт определения / В.С. Библер // Вопросы философии. – М., 1989. – № 6. – С. 31–42.
8. Блауберг И.В. Становление и сущность системного подхода / И.В. Блауберг, Э.Г. Юдин. – М. : Наука, 1973. – 270 с.
9. Волков Б.С. Методология и методы психологического исследования : учеб. пособие для вузов / Волков Б.С., Волкова Н.В., Губанов А.В. ; науч. ред. Б.С. Волков. – М. : Академический проект : Фонд «Мир», 2005. – 352 с.
10. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа : соч. в 14 т. Т. 4. / Г.В.Ф. Гегель. – М.: Соцэкгид, 1959. – 440 с.
11. Гершунський Б.С. Прогностические методы в педагогике : монографія / Б.С. Гершунский. – К. : Вища школа, 1974. – 208 с.
12. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. – К. ; Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2010. – 308 с.
13. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. – К. ; Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2010. – 308 с.
14. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования / В.И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

15. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.И. Загвязинский, Р. Астахов. – М.: Академия, 2007. – 208 с.
16. Зязюн І.А. Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти / І.А. Зязюн // Педагогіка толерантності. – 2000. – № 3. – С. 58–61.
17. Зязюн І.А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи / І.А. Зязюн // Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи : монографія. – К. ; Глухів, 2005. – С. 10–18.
18. Каган М.С. Системный подход и гуманитарные знания : избр. статьи / М.С. Каган. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1991. – 384 с.
19. Краевский В.В. Проблемы научного обоснования обучения (методологический анализ) / В.В. Краевский. – М.: Педагогика, 1977. – 264 с.
20. Краевский В.В. Методология для педагога: теория и практика / В.В. Краевский, В.М. Полонский. – М. ; Волгоград : Перемена, 2001. – 323 с.
21. Краевский В.В. Методология педагогики : новый этап : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.В. Краевский, Е.В. Бережнова. – М.: Академия, 2006. – 400 с.
22. Киверялг А.А. Методы исследования в профессиональной педагогике. – Талин : ВАЛГУС, 1980. – 334 с.
23. Кремень В.Г. Синергетика в освіті : контекст людиноцентризму : монографія / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К., 2012. – 367 с.
24. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття / В.Г. Кремень // Вища школа, 2002. – № 6. – С. 9–17.
25. Кузьмина Н.В. Предмет акмеологии / Н.В. Кузьмина. – СПб: Политехника, 2002. – 189 с.
26. Кузьмина Н.В. Методы системного исследования педагогической деятельности / Н.В. Кузьмина. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1980. – 172 с.
27. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность // Избр. психол. произведения : в 2 т. Т. 2. – М.: Педагогика, 1983. – С. 94–231.
28. Ломов Б.Ф. Системность в психологии: избр. психол. труды. – М. ; Воронеж : МОДЭК, 1996. – 384 с.
29. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посібник / за ред. С.У. Гончаренка, П.М. Олійника. – К.: Вища школа, 2003. – 323 с.
30. Ничкало Н.Г. Теоретико-методологічні проблеми і перспективи розвитку досліджень з неперервної професійної освіти / Н.Г. Ничкало // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр. / за ред. І.А. Зязюна та Н.Г. Ничкало. – у 2 ч. Ч. 1. – К., 2001. – С. 35–41.
31. Образцов П.И. Методы и методология психолого-педагогического исследования / П.И. Образцова. – СПб.: Питер, 2004. – 268 с.
32. Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості : монографія / авт. кол.; наук. кер. В.О. Моляко. – К.: Педагогічна думка, 2008. – 208 с.
33. Проблемы методологии педагогики и методики исследования / под ред. М.А. Данилова и Н.И. Болдырева. – М.: Педагогика, 1971. – 350 с.
34. Пригожин И. Порядок из хаоса : новый диалог с природой / И. Пригожин, С. Стенгерс. – М.: УРСС, 2003. – 342 с.
35. Подмазін С.І. Особистісно-орієнтована освіта (соціально-філософський аналіз) : дис. ... д-ра філос. наук : 09.00.03 – Психологія праці, інженерна психологія / С.І. Подмазін. – Дніпропетровськ, 2006. – 443 с.
36. Семиченко В.А. Концепция целостности и ее реализация в профессиональной подготовке будущих учителей (психолого-педагогический аспект) : дис. ... д-ра психол. наук / В.А. Семиченко. – К., 1992. – 432 с.
37. Слостенин В.А. Введение в педагогическую аксиологию / В.А. Слостенин, Г.И. Чижаква. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
38. Сисоєва С.О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч.-метод. посіб. / Сисоєва С.О., Т.Є. Кристопчук. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.
39. Хакен Г. Синергетика. Иерархии неустойчивостей в самоорганизующихся системах и устройствах / Г. Хакен. – М., 1985. – 154 с.
40. Чернілевський Д.В. Методологія наукової діяльності : навч. посіб. / Д.В. Чернілевський, О.М. Гандзюк та ін. / за ред. професора Д.В. Чернілевського. – К.: Вид-во Ун-ту «Україна», 2008. – 478 с.
41. Юдин Э.Г. Системные исследования. Методологические проблемы / Э.Г. Юдин. – М.: Наука, 1987. – 445 с.

Періодична література

«Українська мова і література в школі»

«Естетика і етика педагогічної дії»

«Педагогічна майстерність як система мистецьких і професійних компетентностей»

«Освіта дорослих: теорія, практика, досвід»

«Порівняльна професійна педагогіка»

Інформаційні ресурси

Електронна бібліотека ІПООД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/>

Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.